

Op een goede basis is het goed bouwen!

Beleidsnota 2023-2026

Voor- en Vroegschoolse Educatie

Inhoud

Voorwoord wethouder	3
Inleiding.....	4
1. Het beleidskader Voor- en Vroegschoolse Educatie	5
1.1 Onze visie	5
1.2 Doel van onze inzet op VVE	5
1.3 Doelgroepkinderen VVE	5
1.4 Onze ambities	6
1.4.1 Resultaten, monitoren en kwaliteit.....	6
1.4.2 Toeleiding en bereik	7
1.4.3 Doorgaande lijn	7
1.4.4 Ouderbetrokkenheid	8
1.4.5 Aanvullende OAB-activiteiten.....	8
1.4.6 Kinderen met extra ondersteuningsbehoefte	8
2. Voor- en Vroegschoolse Educatie in de praktijk	10
2.1 Indicering	10
2.2 Toeleiding	10
2.3 Deelname aan VVE	11
2.4 Kwaliteitseisen en het peuterprogramma	11
2.5 Doorgaande lijn	12
2.6 Ouderbetrokkenheid	12
2.7 Toezicht.....	13
2.8 Monitoring	13
3. VVE in relatie tot opvoed- en opgroeiondersteuning	14
3.1 Zorg in Deurne, Jeugd en Gezin	14
3.2 Kansrijke Start	14
3.3 Kinderen met meer ondersteuningsbehoefte	14
3.4 Sociaal Medische Indicatie (SMI)	15
4. Financiën.....	16
4.1 Rijksmiddelen voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	16
4.1.1 Randvoorwaarden	16
4.1.2 Subsidieregeling Voorschoolse Educatie Deurne.....	17
4.2 Tegemoetkoming voor ouders in de kosten van peuteraanbod.....	17
Bijlage 1: wettelijk kader	18
Bijlage 2: lijst van gebruikte afkortingen en toelichting begrippen.....	19

Voorwoord wethouder

Ieder kind verdient een optimale ontwikkeling om zijn of haar talenten te ontplooien. Ouders, jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs zijn daarbij cruciale factoren. Het is zaak om ontwikkelings- en leerachterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren en vervolgens in te zetten op het verminderen en wegwerken van deze achterstanden.

Hoe, met welke partners, voor welke kinderen en/of ouders wij dit in de gemeente Deurne vormgeven, beschrijven we in deze beleidsnota 'Op een goede basis is het goed bouwen!'. Met dit geactualiseerde beleid richten wij ons op het bieden van gelijke kansen aan alle kinderen in onze gemeente. Zij dienen een goede start te kunnen maken als ze aan de aanvankelijke leerprocessen - zoals lezen en rekenen - beginnen in groep 3 van het basisonderwijs.

In 'Op een goede basis is het goed bouwen!' leest u onder andere meer over onze visie, het doel van onze inzet en de ambities die wij hebben. De ontwikkeling van het kind zelf staat hierbij centraal. Samen met o.a. de peuteropvang, het basisonderwijs, de jeugdgezondheidszorg en Zorg in Deurne is er een netwerk van ondersteuning rondom het jonge kind en/of hun ouders. Ook in de komende periode gaan wij de ouders nadrukkelijk betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en onderzoeken wij hoe wij ook hen kunnen versterken in de rol die zij hierin hebben.

Wij spreken het vertrouwen uit via dit beleidskader de komende jaren een mooie bijdrage te kunnen leveren aan de inzet op VVE. Dit zodat kinderen een goede start kunnen maken in het basisonderwijs, tot bloei kunnen komen en wij aan het einde van deze beleidsperiode samen terug kunnen kijken op de resultaten van onze gezamenlijke inzet.

Willy van den Berg
Wethouder Onderwijs

Inleiding

Voor u ligt 'Op een goede basis is het goed bouwen', de beleidsnota Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), van de gemeente Deurne voor de periode 2023-2026. De beleidsnota beschrijft de wijze waarop we in onze gemeente, samen met onze partners, in de komende beleidsperiode invulling geven aan de inzet op VVE. Het plan is tot stand gekomen in samenwerking met de peuteropvang, het basisonderwijs, de jeugdgezondheidszorg en de gemeente Deurne onder leiding van BCO Onderwijsadvies en -ondersteuning.

Onderwijsachterstandenbeleid en Voor- en Vroegschoolse Educatie

De gemeente Deurne ontvangt geoormerkte rijks gelden voor het bestrijden van onderwijsachterstanden c.q. het realiseren van gelijke ontwikkelkansen. Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) – gericht op kinderen van 2,5 tot 6 jaar- maakt onderdeel uit van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Doordat gemeenten de wettelijke taak hebben om VVE te coördineren is het voor de gemeente ook meteen het meest omvangrijke onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid.

VVE verdelen we in:

- Voorschoolse educatie (VE), gericht op doelgroeppeuters van 2,5 tot 4 jaar. VE wordt verzorgd op een voorschoolse voorziening, zoals peuteropvang of kinderdagopvang. VE valt onder de (financiële) verantwoordelijkheid van de gemeente en bestaat uit een methodisch, educatief, ontwikkelingsgericht aanbod. Hiermee wordt de peuter een mogelijkheid tot verdere ontwikkeling geboden, zodat deze een goede start kan maken op de basisschool.
- Vroegschoolse educatie, gericht op doelgroepkleuters in groep 1 en 2 van de basisschool vallend onder de verantwoordelijkheid van de basisscholen. Ook dit betreft een methodisch, educatief ontwikkelingsaanbod. Vanuit de afspraken Passend Onderwijs horen kinderen met een VVE-indicatie bij de brede basisondersteuning van de school. Als er meer ondersteuning nodig is, wordt dit in de groep geboden. Vanuit het Rijk is hiervoor budget beschikbaar dat rechtstreeks aan de schoolbesturen beschikbaar wordt gesteld.

Vanwege het belang van een goede aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie, zijn gemeenten, kinderopvang en schoolbesturen – op grond van de Wet op het Primair Onderwijs – verplicht met elkaar afspraken te maken over (onder andere) de doorgaande leerlijn en de resultaten van vroegschoolse educatie.

Het VVE-beleid van de gemeente Deurne richt zich primair op de wettelijke taak die de gemeente heeft: het realiseren van voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod voor Voorschoolse Educatie (VE) voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar die een (taal)achterstand hebben of dreigen op te lopen. Het uitgangspunt is dat alle doelgroeppeuters met een risico op een taal(achterstand) deelnemen aan een VE-programma om hen een betere start te geven op de basisschool. Dit om onderwijsachterstanden te voorkomen en/of te verminderen en gelijke ontwikkelkansen te bevorderen. De gemeente Deurne volgt hierbij de richtlijnen volgens de Inspectie van het Onderwijs ten aanzien van aanbod, doorgaande lijn, preventie en ouderbetrokkenheid. Daarnaast heeft de gemeente zich ten doel gesteld om de samenwerking tussen ketenpartners en de verbinding tussen de diverse beleidsterreinen en leefomgevingen van het jonge kind te verbeteren. Ook monitoren wij de inzet en de resultaten van VVE, zodat we weten wat onze gezamenlijk inzet oplevert.

Leeswijzer

In hoofdstuk één nemen wij u mee in het beleidskader en onze ambities met betrekking tot VVE, waarna we in hoofdstuk twee ingaan op VVE in de praktijk. In het derde hoofdstuk leggen wij de relatie met opvoed- en opgroei-ondersteuning en in het vierde hoofdstuk komen de financiën aan bod. We sluiten dit beleidskader af met een korte schets van de wettelijke kaders (bijlage 1) en een toelichting op afkortingen en begrippen (bijlage 2).

1. Het beleidskader Voor- en Vroegschoolse Educatie

In dit hoofdstuk schetsen we het kader waarbinnen VVE zich afspeelt. Dit aan de hand van onze visie, het doel van onze inzet, de doelgroep van VVE en onze ambities voor de komende beleidsperiode.

1.1 Onze visie

De gemeente Deurne vindt samen met haar partners van de peuteropvang, het onderwijs en de jeugdgezondheidszorg (JGZ) dat aandacht voor de ontwikkeling van de jongste inwoners cruciaal is. De gemeente wil kinderen een kansrijk perspectief bieden. Kinderen moeten zich veilig voelen en opgroeien in een omgeving die ze prikkelt, stimuleert en de ruimte biedt om op ontdekkingsstocht te gaan. Jonge kinderen hebben dat nodig: zij leren door spelen, onderzoeken en ontdekken. Vanuit ons streven naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen, vinden wij het belangrijk dat alle kinderen in onze gemeente een goede basis meekrijgen voor hun verdere schoolloopbaan: op een goede basis is het immers goed bouwen!

In samenwerking met onze partners zetten we in op gelijke kansen op een goede schoolloopbaan voor alle kinderen binnen onze gemeente. De gemeente Deurne treedt daarbij op als regisseur als het gaat om het realiseren van verbindingen tussen partijen binnen het netwerk rondom kinderen.

We streven ernaar dat kinderen zonder taalachterstand aan het basisonderwijs beginnen. Voor kinderen waarbij dit door achterstanden moeilijker gaat, bieden peuteropvang en basisscholen passende ondersteuning. De primaire focus vanuit de gemeente ligt daarbij gezien haar wettelijke taak op kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. Onmisbaar bij de uitvoering van VVE is de betrokkenheid van ouders: zij dragen in eerste instantie de verantwoordelijkheid om hun kind op te laten groeien in een (taal)stimulerende omgeving.

1.2 Doel van onze inzet op VVE

Het primaire doel van onze inzet op VVE is het voorkomen en verminderen van (taal)achterstanden zodat peuters als kleuters zonder of met een kleinere (taal)achterstand op de basisschool starten. Dit zodat zij zich in groep 1 en 2 optimaal kunnen ontwikkelen om in groep 3 mee kunnen doen met het educatieve aanbod. Dit betekent dat wij ons inspannen om de juiste, passende ondersteuning in de voorschoolse periode aan te bieden. Om dit te kunnen bereiken, streven wij ernaar dat alle kinderen met een indicatie voor VVE ook daadwerkelijk deelnemen aan VVE.

Tegelijkertijd weten wij dat niet alle onderwijsachterstanden bij de start van het onderwijs verdwenen zijn. Ook zijn er kinderen met een onderwijsachterstand die tussentijds instromen in het onderwijs. Het valt onder de primaire verantwoordelijkheid en regie van het onderwijs om – wanneer dit het geval is - deze achterstanden te verminderen. Daar waar mogelijk spannen wij ons in om het onderwijs hierin te ondersteunen.

1.3 Doelgroepkinderen VVE

De verantwoordelijkheid voor het bepalen van de doelgroep ligt bij de gemeente, dit in samenspraak met haar partners uit de kinderopvang, de JGZ en het onderwijs. In de vorige beleidsnotitie¹ is deze doelgroep al bepaald. Binnen onze gemeente hanteren wij een brede doelgroepdefinitie voor VVE, zodat zoveel mogelijk kinderen die het nodig hebben gebruik kunnen maken van het VVE-programma. Uit het overleg met onze partners blijkt dat deze doelgroepdefinitie grotendeels nog passend is en alleen een actualisatie behoeft als het gaat om de kenmerken in de omgeving van het kind² en de toevoeging dat een (risico op) achterstand ook kan blijken uit het kindvolgsysteem van de peuter- of kinderopvang.

Doelgroepdefinitie

Kinderen in de gemeente Deurne komen in aanmerking voor VVE als zij aantoonbaar een (taal)achterstand hebben of risico lopen op een (taal)achterstand en naar verwachting gebaat zijn bij een VVE-programma. Duidelijk moet zijn dat de achterstand verminderd/verholpen kan worden door deel te nemen aan dit programma.

Zij behoren tot de doelgroep VVE als ze voldoen aan één of meer van de volgende criteria :

- a) Kinderen van laagopgeleide ouders: het kind zou in het primair onderwijs op basis van het opleidingsniveau van de ouders tot de groep leerlingen behoren die onder de gewichtenregeling vallen;

1 Beleidsnota voor- en vroegschoolse educatie gemeente Deurne 2019 – 2023

2 Dit betreft de toevoeging m.b.t. de schuldsanering.

- b) Kinderen uit gezinnen waar sprake is van tweetaligheid: in de thuissituatie wordt door de ouders weinig of geen Nederlands gesproken;
- c) Kinderen uit risicogezinnen: de taalachterstand ontstaat door omgevingsfactoren, o.a. ouders met een psychiatrische achtergrond, multi-probleem gezinnen en/of schuldsanering;
- d) Kinderen met een geobserveerde achterstand (medische factoren), gerelateerd aan taal- en/of leerachterstand;
- e) Kinderen bij wie de jeugdgezondheidszorg vaststelt dat het specifieke ondersteuning nodig heeft. Dit vanwege een achterstand of een risico op achterstand op één of meer ontwikkelingsgebieden;
- f) Kinderen waarbij uit het kindvolgsysteem van de peuter- of kinderopvang blijkt dat er achterstand of risico op achterstand is op één of meer ontwikkelingsgebieden.

De indicering gebeurt altijd door de jeugdarts van JGZ. Daar waar nodig blijft de indicatie gelden als het kind naar de basisschool gaat. Indien de (taal)ontwikkeling op niveau is, kan de indicatie via de JGZ ingetrokken worden als het kind naar de basisschool gaat. Van belang is het de VVE-indicatie te benoemen in de warme overdracht, zodat school hiervan op de hoogte is. Ook in het kader van de gemeentelijke monitoring van VVE is het van belang dat we weten welke kleuters als peuters een indicatie tot VVE hebben ontvangen.

Wanneer daartoe aanleiding is, kan -in samenspraak met de partners die deelnemen aan het overleg rondom de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)- besloten worden tot aanpassing van de definitie van het doelgroepkind.

1.4 Onze ambities

Wij zijn ervan overtuigd dat wij door in te zetten op een nog intensievere samenwerking met en tussen onze partners nog meer kansen voor ontwikkeling voor onze (jonge)inwoners kunnen creëren. Voordat wij in de volgende paragrafen ingaan op onze ambities, plaatsen wij deze eerst in de juiste context:

- OAB is een op zichzelf staand beleidsdomein, maar raakt ook andere beleidsthema's, zoals bijvoorbeeld de aansluiting onderwijs-jeugd(zorg) en het thema laaggeletterdheid. Laaggeletterdheid heeft direct verband met de doelen die we met VVE nastreven: als we laaggeletterde ouders versterken, kunnen zij op hun beurt beter hun kind ondersteunen in de ontwikkeling. Wij zetten ons de komende periode in om de integraliteit van ons beleid en de uitvoering hiervan verder uit te werken en uit te diepen en OAB nadrukkelijk een plek te geven binnen het Sociaal Domein.
- Binnen onze gemeente werken we al met een Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Het doel van de LEA is dat de gemeente in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE) samen met de betrokken partners (in ieder geval schoolbesturen, kinderopvang) een lijst van onderwerpen bespreken die op de agenda gezet gaan worden, waarbij ook afspraken worden gemaakt over de uitvoering en verantwoording van deze thema's.
- Ook is in de gemeente Deurne een werkgroep VVE actief. Hieraan nemen onze partners van de kinderopvang, het basisonderwijs, de JGZ en Zorg in Deurne deel en leveren zij een inhoudelijke bijdrage. Dit onder regie van de beleidsmedewerker Jeugd en Onderwijs. Deze werkgroep komt drie tot vier keer per jaar bij elkaar.
- De beleidsmedewerker Jeugd en Onderwijs stelt jaarlijks – in samenwerking met de werkgroep VVE- een uitvoeringsplan Voor- en Vroegschoolse Educatie op waarin de doelstellingen en acties voor het betreffende jaar zijn opgenomen.

Zowel intern als met onze externe partners zijn onze ambities nadrukkelijk onderwerp van gesprek, waarbij de komende periode de focus ligt op:

1.4.1 Resultaten, monitoren en kwaliteit

- Wij hebben de wettelijke verplichting om met onze partners resultaatafspraken te maken met betrekking tot de inzet op VVE. Hiertoe hebben wij in 2019 het Convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie afgesloten met onze partners. De komende beleidsperiode bekijken wij of dit convenant geactualiseerd dient te worden. Dit om aan te blijven sluiten bij ons uitgangspunt dat door doelgericht samen te werken aan resultaten de kwaliteit verhoogd wordt. Hierbij willen we structureel inzetten op de doorgaande lijn waardoor kinderen in staat zijn om een goede start te maken in groep 3.
- Wij blijven met elkaar in gesprek, monitoren jaarlijks de voortgang, evalueren en sturen bij, waarbij maatwerk het uitgangspunt is. Hierbij kijken we naar de VVE-ondersteuningsbehoefte, de mogelijkheden

binnen het gezin, de mogelijkheden binnen de locatie en de mogelijkheden op gemeentelijk en regionaal niveau.

- Wij ondersteunen de kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang en werken binnen onze gemeente met kwalitatief goed geschoolde pedagogisch medewerkers en faciliteren via subsidieverlening de inzet van de sinds januari 2022 verplichte HBO pedagogisch beleidsmedewerker. Alleen met organisaties die aan deze en de andere wettelijke kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang voldoen, gaan wij een subsidierelatie aan. De kwaliteitseisen betreffen zowel VE als het peuterprogramma.

1.4.2 Toeleiding en bereik

- Met de JGZ hebben wij afspraken gemaakt hoe de kinderen die niet naar de kinderopvang zijn geweest - maar wel over een VVE-indicatie beschikten- in kaart worden gebracht. Daarnaast onderzoeken we hoe we het bereik van peuters met een VVE-indicatie kunnen vergroten, waarbij we streven naar een bereik van 85%. Om ouders nog beter te informeren wordt in de komende beleidsperiode een VVE-folder gemaakt gericht op ouders van kinderen die een VVE-indicatie hebben ontvangen.
- Los van de indicatie voor VVE, vinden wij het belangrijk dat iedere peuter -zowel met als zonder indicatie voor VVE- een voorschoolse voorziening kan bezoeken waarbij niet alleen de ontwikkelkansen van kinderen worden vergroot, maar waar ook kinderen van diverse achtergronden samen kunnen spelen.
- Wat betreft het aantal VVE-plaatsen in de peuteropvang richten wij ons op het realiseren van 35 plaatsen, waarbij het uitgangspunt is dat kinderen met een VVE-indicatie voorrang hebben bij plaatsing. Zoals eerder vastgelegd in het 'Convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie' spannen onze partners in de kinderopvang zich ervoor in dat de samenstelling van de groepen gemengd zijn en dat er maximaal 10 kinderen met een VVE-indicatie op een groep van 16 kinderen zitten. Indien dit zorgt voor een wachtlijst voor kinderen met een VVE-indicatie dan bestaat de mogelijkheid om – in overleg met de gemeente – het aantal kinderen met een VVE-indicatie op de groep op te hogen indien de situatie op de groep dit toelaat³. Hierover dienen wij nog nadere afspraken te maken met onze partners.
- Voorschoolse voorzieningen moeten laagdrempelig en toegankelijk zijn:
 - Er is voldoende aanbod: idealiter is er sprake van een spreiding van de voorzieningen over de verschillende wijken en kernen van de gemeente Deurne. Hierbij streven we naar een aanbod peuterprogramma en voorschoolse educatie (VE) op locaties waarbij de kinderopvang in of nabij een basisschool ligt. Op deze wijze is er sprake van zoveel mogelijk thuisnabije opvang en begeleiding. Dit bevordert het contact met wijk- en dorpsgenoten voor zowel ouder(s)/verzorger(s) als kind, voorkomt vervoersproblemen en bevordert de integratie in de sociale omgeving. Daar waar nodig onderzoeken wij de mogelijkheden om in meerdere kernen te komen tot een VVE-aanbod.
 - Het aanbod is betaalbaar voor ouder(s)/verzorger(s). Het subsidiekader binnen de gemeente zal gehandhaafd blijven en waar nodig worden aangepast als actualiteit⁴ daar om vraagt en hiertoe

1.4.3 Doorgaande lijn

- Elke peuter wordt warm overdragen van voor- naar vroegschool. Bij een warme overdracht zijn een pedagogisch medewerker en/of de zorgcoördinator van de kinderopvang, de intern begeleider en/of de leerkracht van groep 1 en bij voorkeur ook de ouder(s)/verzorger(s) aanwezig. Voor de overdracht wordt al gewerkt met een uniform overdrachtsformulier voor alle kinderopvangorganisaties binnen de gemeente.
- De partners werken samen, met ouder(s)/verzorger(s) en/of externen, om kinderen een kansrijke start te geven, waarbij er ook aandacht is voor de doorgaande pedagogische- en educatieve lijn van kinderopvang naar basisschool.
- De voorschool en vroegschool werken nauw samen met elkaar. We gaan onderzoeken of deze samenwerking geïntensiveerd kan worden via een VVE-locatieplan. Hierin worden uitgangspunten, samenwerkingsafspraken en prioriteiten benoemd in de samenwerking op basis van de VVE-inspectiekaders en het gemeentelijk beleid. Vanzelfsprekend met invulling van eigen accenten per samenwerkende VVE-locatie.
- De keuze voor een VVE-programma wordt aan de voor- en vroegscholen overgelaten. Om de doorgaande lijn te waarborgen, dient het aanbod van de voor- en vroegschool op elkaar aan te sluiten. Dit kan door

³ Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat dit gepaard kan gaan met een hogere subsidieaanvraag als daardoor het totaal aantal van 35 plaatsen overschreven gaat worden.

⁴ De coalitiepartijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie hebben in het coalitieakkoord 2021-2025 een fundamentele herziening van de kinderopvangtoeslag aangekondigd.

werkwijzen en routines met elkaar te bespreken en op elkaar af te stemmen. Wat betreft het pedagogisch klimaat, het educatief handelen en het betrekken van de ouders, zijn de verschillen tussen voor- en voerschool zo klein mogelijk.

1.4.4 Ouderbetrokkenheid

- De JGZ stimuleert ouders actief hun rol op te pakken: zij benadrukken de inspanningsverplichting die er voor ouders is m.b.t. het volgen van het aanbod van 16 uur VVE per week en benadrukken hun rol m.b.t. de ontwikkeling thuis.
- Elke voerschool en voerschool heeft een (gezamenlijk) ouderbeleidsplan waarin beschreven staat hoe ouderbetrokkenheid wordt gestimuleerd.
- Partners informeren elkaar actief over mogelijkheden/projecten in het kader van ouderbetrokkenheid, zodat ieder vanuit haar eigen professie de ouder hierin kan begeleiden en stimuleren en op de hoogte is van de mogelijkheden.
- De gemeente onderzoekt de komende beleidsperiode of het mogelijk is tot een (extra) subsidieverstrekking te komen m.b.t. de inzet op het vergroten van ouderbetrokkenheid. Hierbij zoeken wij nadrukkelijk de verbinding op met onze inzet op het thema laaggeletterdheid: door het versterken van (laaggeletterde) ouders, kunnen zij op hun beurt beter hun kind ondersteunen in de ontwikkeling. In dit kader bekijken we verdere samenwerking met o.a. de voor- en voerschool, de LEV groep, de bibliotheek, Brainport/Pageturner⁵ en de Stichting Lezen en Schrijven.

1.4.5 Aanvullende OAB-activiteiten

Naast het bovenstaande gaat de gemeente inzetten op aanvullende activiteiten gericht op het voorkomen en terugdringen van onderwijsachterstanden. Het gaat daarbij ook om activiteiten die de beheersing van de Nederlandse taal van leerlingen in het (basis)onderwijs bevordert:

Instroom vluchtelingen en statushouders

In verband met de huidige instroom van vluchtelingen/statushouders heeft de gemeente Deurne afspraken gemaakt met betrekking tot:

- * de instroom in de peuter- en kinderopvang: dit betreft een beperkte instroom van peuters die binnen de reguliere opvang in de gemeente Deurne geplaatst konden worden⁶.
- * de instroom in het basis- en voortgezet onderwijs: kinderen uit groep 1 en 2 volgen onderwijs op de reguliere basisschool. Voor kinderen uit groep 3 t/m 8 en het voortgezet onderwijs zijn afspraken gemaakt over NT2-onderwijs, waarbij sprake is van maatwerk.

Inzet NPO-middelen

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) richt zich op de ontwikkeling van kinderen en jongeren: op hun brede en beroepsgerichte ontwikkeling, op hun sociale en persoonlijke ontwikkeling en op hun mentale welbevinden. De specifieke behoeften, wensen en mogelijkheden van leerlingen en studenten staan zo veel mogelijk centraal. Scholen hebben hierbij de regie en leveren maatwerk.

Uitgangspunt van het NPO is dat leraren, docenten, schoolleiders en ondersteuners meer mogelijkheden en ondersteuning worden geboden om hun leerlingen goed te helpen. Gemeenten ontvangen extra middelen om aanvullende maatregelen te treffen die scholen niet of minder goed zelf kunnen treffen.

De gemeente Deurne ontvangt voor twee schooljaren € 678.317,-. De Rijksoverheid heeft een aantal bestedingsdoelen benoemd van maatregelen die gefinancierd kunnen worden van de NPO-middelen. Daarbij gaat het om inhalen van achterstanden op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak. De inzet van de gemeentelijke middelen richt zich dan ook op deze terreinen.

⁵ Pageturner is een vernieuwend en kennisonderbouwd ouderprogramma gericht op het maken van voorlezen tot een vast onderdeel van de dagelijkse routine. Dit met behulp van de digitale prentenboeken van Bereslim.

⁶ Voor het bieden van VE aan Oekraïense peuters gaan gemeenten vanaf 2023 extra middelen ontvangen. Hiervoor wordt een Specifieke uitkering (SPUK) voor voerschoolse educatie aan Oekraïense peuters opgesteld. Naar verwachting wordt de nieuwe regeling eind 2022 bekend gemaakt.

1.4.6 Kinderen met extra ondersteuningsbehoefte

- Binnen onze gemeente werken we aan een goede ondersteuningsstructuur voor de voorschoolse periode, zodat peuters met een ondersteuningsvraag (die niet (alleen) taal gerelateerd is) de juiste en voldoende ondersteuning krijgen. Hiertoe hebben wij samen met onze partners de Zorgkaart Deurne ontwikkeld. Hierin staan de stappen die doorlopen worden wanneer er sprake is van een ondersteuningsbehoefte bij een kind. Hiermee zorgen we voor een uniforme werkwijze, tijdige signalering en het betrekken van de juiste partners. Samen met onze partners onderzoeken we hoe we de Zorgkaart Deurne meer dan nu een plaats kunnen bieden in de werkwijze op dit gebied, waarbij de vraag van de ouder(s)/verzorgers(s) nadrukkelijk het uitgangspunt is.
- Onze (VVE-)partners werken samen, met ouder(s)/verzorger(s) en/of externen, om kinderen een kansrijke start te bieden. Iedere VVE-locatie heeft contact met de JGZ en heeft een contactpersoon vanuit Zorg in Deurne. Als er vraagstukken zijn die verder gaan dan wat VVE omvat, kan met deze organisaties contact opgenomen worden. Pedagogisch medewerkers hebben indien nodig overleg met ouders over mogelijke ondersteuning en zijn in staat om ouders daarin de weg te wijzen. Zoals eerder ook in het uitvoeringsplan VVE 2022 opgenomen spannen wij ons extra in om hierin de samenwerking te zoeken en via korte lijnen met elkaar te communiceren.

2. Voor- en Vroegschoolse Educatie in de praktijk

In hoofdstuk 1 hebben wij omschreven wat het beleidsveld VVE omvat en hebben wij gedefinieerd welke kinderen in onze gemeente een indicatie voor VVE ontvangen. In dit hoofdstuk gaan we nader in op VVE in de praktijk en beschrijven we o.a. indicering, toeleiding en deelname aan VVE, het peuterprogramma en het toezicht op en monitoring van de inzet op VVE.

2.1 Indicering

De VVE-indicatie wordt afgegeven door de arts van het de JGZ op basis van de doelgroepdefinitie⁷. De arts onderzoekt de kinderen en ontvangt informatie van de ouder(s)/verzorger(s) tijdens het bezoek aan de JGZ. Als uit het onderzoek en het gesprek blijkt dat er sprake is van een ontwikkelingsachterstand of kans is op een mogelijke ontwikkelingsachterstand, geeft de arts een VVE-indicatie af. Met een VVE-indicatie heeft de peuter recht op meer uren (gratis) toegang tot kinderopvang waar voorzien wordt in een VVE-programma (peuterprogramma).

Het kan voorkomen dat de kinderopvang signaleert dat een kind nog geen VVE-indicatie heeft en wel ondersteuning in de vorm van VVE nodig heeft. De zorgcoördinator/houder van de kinderopvang neemt dan - na afstemming met de ouder(s)/verzorger(s) - contact op met de arts of verpleegkundige van de JGZ. Indien nodig krijgt het kind alsnog een VVE-indicatie.

2.2 Toeleiding

Ouders bepalen uiteindelijk zelf of hun kind deelneemt aan een VVE-programma, deelname is niet verplicht. De gemeente Deurne streeft naar een zo hoog mogelijke deelname (minimaal 85%) aan VVE binnen haar gemeente:

- In de contactmomenten van JGZ met de ouder(s)/verzorger(s) zullen zij gestimuleerd worden om hun kind te laten deelnemen aan het peuterprogramma of VVE-programma als dit van toepassing is. Ouder(s)/verzorger(s) kunnen niet gedwongen worden om na een indicatie hun kind te laten deelnemen aan voorschoolse educatie. In enkele gevallen komt het voor dat ouder(s)/verzorger(s) van peuters die in de doelgroep vallen, ondanks alle inzet van JGZ, besluiten om geen gebruik te maken van een peuterprogramma of VVE-programma. Als er ernstige zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind, zal binnen bekeken worden welke interventies mogelijk zijn. Uiteraard wordt hier maatwerk geboden.
- Het uitgangspunt is dat kinderen met een VVE-indicatie voorrang hebben bij plaatsing op een VVE-peutergroep en er voor hen plaats beschikbaar is.
- De JGZ werkt met een zogenaamd JGZ-portaal waarin o.a. de instroom, doorstroom, uitstroom en het non-bereik staat beschreven van peuters en kleuters. Tussen gemeente, JGZ en kinderopvang is structureel overleg, waarbij partijen elkaar o.a. informeren over het bereik en non-bereik van VVE.
- Inwoners worden over VVE geïnformeerd via o.a. de JGZ en kinderopvang. Zoals bij onze ambities aangegeven, gaan wij in de komende beleidsperiode aan de slag met het ontwerpen van een VVE-folder gericht op ouders van kinderen die een VVE-indicatie hebben ontvangen.
- In de gemeente Deurne is momenteel in meerdere kernen en wijken kinderopvang met een peuter- en/of VE-aanbod. De kinderopvangorganisaties werken samen met de basisscholen in de kern waar zij gevestigd zijn, waarbij in de komende jaren de aandacht nadrukkelijk uit zal gaan naar de doorgaande lijn van voor- naar vroegschool.

KERN/WIJK	Voorschoolse partner met VE-aanbod ⁸	Vroegschoolse partner ⁹
Deurne, Koolhof	Eige Wijzz	OBS de Bron
Deurne, Koolhof	Spring PSZ Op stap Piramide	BS Piramide
Deurne	Kinderopvang Kidz&zo	Sint Jozef
Deurne	Kinderopvang Puk	BS de Gerardus
Deurne, Houten Hoek	Spring PSZ Wilhelmientje	BS Tijl Uilenspiegel

⁷ Zie paragraaf 1.3

⁸ Zoals in september 2022 geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang [Informatie over kinderopvanglocaties | Landelijkregisterkinderopvang.nl](https://www.landelijkregisterkinderopvang.nl)

⁹ Een vroegschool kan met meerdere voorscholen samenwerken. In dit schema hebben we de partner opgenomen waarmee in september 2022 het meeste werd samengewerkt. Met deze partner zal de komende beleidsperiode ook gewerkt worden aan het opstellen van een locatieplan.

Deurne, St. Jozef	Spring, KC Hummelhonk	BS D'n Bogerd
Deurne, Heiakker	Spring PSZ Op Stap De Kubus	BS D'n Heiakker
Deurne, Zeilberg	Spring 't Debberke	BS Zeilberg
Liessel	Spring, KC de Zonnepit	BS de Zonnebloem

De gemeente hecht er waarde aan om zoveel mogelijk kind voorzieningen te behouden in de wijken en kernen mits er voldoende peuters zijn die deelnemen aan het VE-aanbod. Als er te weinig peuters zijn dan kunnen peuters gebruik maken van een andere locatie of gecombineerd van locaties gebruik maken.

2.3 Deelname aan VVE

Landelijk stelt het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap voor 15 procent van de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstand extra financiering beschikbaar. Het dashboard van het CBS laat zien dat van de 445 peuters uit Deurne, 10 procent binnen deze landelijke doelgroep valt¹⁰. Hiermee zou het aantal geïndiceerde peuters 45 moeten bedragen.

Op basis van de doelgroepdefinitie, kwamen in 2021 38 kinderen in aanmerking voor VVE, waarvan 30 kinderen ook daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van VVE. Op basis van de cijfers van het CBS over 2020 en de gemeentelijke cijfers over 2021 lijken er dus minder VVE-indicaties te zijn afgegeven dan verwacht. Dit kwam ook al naar voren bij de 'VVE-monitor 2020-2021'¹¹. Door professionals werd als mogelijke oorzaak daarvan genoemd dat ouders minder bij de JGZ zijn geweest door corona en er daardoor minder indicaties afgegeven zijn.

Het percentage kinderen dat in 2021 deel heeft genomen aan VVE is 79% (30 van de 38 indicaties werden opgevolgd). Hiermee is voor 2021 het doel van een bereik van 85% dat wij in onze vorige beleidsnota hebben gesteld, niet gehaald. Bij onze ambities hebben wij al verwoord dat wij gaan onderzoeken hoe wij de deelname aan VVE kunnen verhogen.

2.4 Kwaliteitseisen en het peuterprogramma

Het peuterprogramma is een thematisch aanbod voor alle kinderen vanaf 2 jaar. Op deze manier worden peuters spelenderwijs en doelgericht voorbereid om naar de basisschool te gaan.

Het VE-aanbod kan alleen gevolgd worden op locaties die als VVE-locatie geregistreerd zijn in het Landelijk Register Kinderopvang en voldoen aan de kwaliteitseisen van VVE. Veel kwaliteitseisen zijn wettelijke geregeld en zijn terug te vinden in de Wet kinderopvang. Denk aan groepsgrootte, huisvestingseisen, pedagogisch werkplan en het jaarlijks op te stellen opleidingsplan om kennis en vaardigheden van de beroepskrachten te onderhouden. Daarnaast kan de gemeente bepaalde keuzes maken en extra eisen stellen in het beleid en subsidieregeling peuterprogramma en VE. Belangrijke punten voor de gemeente Deurne zijn:

- Het doelgericht werken aan resultaten, zoals ook opgenomen in het convenant voor- en vroegschoolse educatie;
- Het continueren van de doorgaande pedagogische- en educatieve lijn van voor- naar vroegschool;
- Het nakomen van de afspraken m.b.t. de warme overdracht van voor- naar vroegschool;
- Het nadrukkelijk betrekken van ouders bij de ontwikkeling van hun kind met daarbij aandacht voor hoe zij het kind zelf in de thuissituatie kunnen stimuleren.

De pedagogisch medewerkers op deze locaties werken nauw samen met de ouder(s)/verzorger(s). Daar waar zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind, wordt samengewerkt met partners zoals de interne zorgcoördinator, JGZ, Zorg in Deurne, de LEV groep, de bibliotheek en de basisscholen.

Het peuteraanbod voor kinderen vanaf 2 jaar met een VVE-indicatie is hetzelfde thematisch aanbod als voor de reguliere peuters. Echter het aanbod voor kinderen met een VVE-indicatie is uitgebreid in tijd: meer uren per week en meer specifieke begeleiding tijdens het aanbod in de peutergroep. Daarnaast wordt er nadrukkelijk aandacht besteed aan ouderbetrokkenheid.

¹⁰ [Verwachte onderwijsachterstanden \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/onderwerpen/onderwijs), meest recente gegevens over 2020.

¹¹ VVE-monitor Deurne 2020-2021, in opdracht van de gemeente Deurne opgesteld door BCO Onderwijsadvies en -ondersteuning.

Tussen 2,5 en 4 jaar moet een peuter met een VVE geïndiceerde ondersteuningsbehoefte wettelijk 960 uur VVE-aanbod ontvangen. De gemeente heeft hiertoe afspraken gemaakt met kinderopvangorganisaties:

- Binnen de kinderopvang mogen peuters starten met 2 jaar en als ze 2,5 jaar zijn komen ze 4 dagdelen/16 uur. Als het voor de ontwikkeling van de peuter beter is om meteen met 2 jaar al met 4 dagdelen VVE te starten is dat mogelijk. Hierover stemt de kinderopvangorganisatie af met de gemeente.
- In de kinderopvang zitten peuters zoveel mogelijk in 'gemengde groepen'. In deze groepen zitten kinderen met diverse sociale achtergronden, zodat kinderen van elkaar kunnen leren en de sociale integratie wordt bevorderd. Dit betekent dat peuters met en zonder een VVE-indicatie, van ouder(s)/verzorger(s) met en zonder kinderopvangtoeslag in dezelfde groepen zitten. We bieden een zo veel mogelijk gelijkwaardig aanbod in gemengde groepen, waardoor er geen onderscheid tussen peuters zichtbaar is.
- De kinderopvangorganisatie gebruikt een passende observatie- en registratiemethodiek.

Naast de locaties peuteropvang die binnen de gemeente Deurne een VVE-programma (Uk en Puk) aanbieden, werken de basisscholen met diverse methodieken. De domeinen waarop kinderen gevolgd worden komen echter vrijwel overeen, waardoor er zicht is op de doorgaande lijn. Uit de overleggen die de gemeente voert met de organisatie is gebleken dat er een goede samenwerking is tussen de diverse vroegschoolse partners. Zoals bij de ambities verwoord, onderzoeken wij of we deze samenwerking nog kunnen intensiveren met behulp van het opstellen van een VVE-locatieplan.

2.5 Doorgaande lijn

De ontwikkeling van kinderen vindt op meerdere plekken plaats: thuis, op de kinderopvang, op de scholen, in de openbare ruimte en in club-of verenigingsverband. Met name de peuterjaren zijn van groot belang voor de ontwikkeling van kinderen. Uit diverse onderzoeken blijkt dat eenmaal opgelopen achterstanden op deze leeftijd later erg moeilijk zijn in te lopen. Met extra aandacht en hulp in korte tijd wordt gestreefd om de ontwikkelingsachterstand van jonge kinderen voor zover als mogelijk te beperken. Op de website van het NJI¹² staan een aantal onderzoeken waarin de effecten van voor- en vroegschoolse educatie wordt beschreven.

Bij een doorgaande pedagogische en educatieve ontwikkelingslijn gaat het om een ononderbroken ontwikkelingsgang van kinderen van de voorschoolse voorzieningen naar het onderwijs. Een doorgaande lijn heeft positieve effecten op kinderen, gezinnen en personeel en men is beter in staat om de continuïteit in de ontwikkeling van kinderen te garanderen. Een doorgaande lijn kan betrekking hebben op het beleid, de samenwerking en de afstemming van de voorschool en vroegschool, een kindvriendelijke overdracht en een inhoudelijke doorgaande lijn. In onze ambities hebben wij uitgelegd hoe we de doorgaande lijn verder uit willen werken.

2.6 Ouderbetrokkenheid

Ouder(s)/verzorger(s) spelen een cruciale rol bij het stimuleren van de ontwikkeling van hun kind. De opvoeding van het kind is de verantwoordelijkheid van ouder(s)/verzorger(s). Zij kunnen hierbij ondersteund worden door pedagogische medewerkers, leerkrachten, Zorg in Deurne, de LEV groep en de bibliotheek. Het opbouwen van een vertrouwensrelatie en een goede samenwerking met ouders is de basis. Een goed contact vergroot de ouderbetrokkenheid (de betrokkenheid van de ouders bij de ontwikkeling van het kind) en is een voorwaarde om de opvoeding thuis en die op de kinderopvang en school zo goed mogelijk te laten aansluiten. Informatie-uitwisseling en afstemming tussen pedagogisch medewerkers, leerkrachten en ouder(s)/verzorger(s) is belangrijk voor goede begeleiding van het kind en bevordert de samenwerking. Als gemeente vinden wij het van belang dat we de samenwerking hierin opzoeken met de kinderopvang en de scholen, waarbij wij o.a. de volgende uitgangspunten hanteren:

- Samen leven:
 - Ouder(s)/verzorger(s) voelen zich welkom op de kinderopvang of school: er wordt geïnvesteerd in het opbouwen van een relatie met ouders.
 - Kinderopvang en school verdiepen zich in de culturele achtergrond van ouder(s)/verzorger(s).
- Samen werken:
 - Er worden gezamenlijke afspraken gemaakt met ouders om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen, zoals voorlezen, knutselen, spelletjes spelen, rijmen, voorwerpen zoeken, etc.
 - Pedagogisch medewerkers of leerkrachten gaan samen met ouder(s)/verzorger(s) in gesprek over de

¹² [https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Voor-en-vroegschoolse-educatie-\(vve\)/Onderzoek](https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Voor-en-vroegschoolse-educatie-(vve)/Onderzoek) .

- ontwikkeling en het leren van het kind. Er is sprake van een wederzijdse dialoog.
- Zoals bij de ambities aangegeven, willen we in de komende beleidsperiode onderzoeken of we deze samenwerking kunnen intensiveren d.m.v. het opstellen van een VVE-locatieplan, waarin ouderbetrokkenheid ook nadrukkelijk is meegenomen.
- Samen leren:
 - Door samen successen te vieren wordt het kind samen tot ontwikkeling gebracht, door ouder(s)/verzorger(s) uit te nodigen om in de groep mee te komen kijken, bij de opening van een thema of bij de afsluiting van een project.

2.7 Toezicht

Er zijn twee organisaties als toezichthouder betrokken bij het toezicht op de kinderopvang en VVE:

- De GGD is verantwoordelijk voor het directe en jaarlijkse toezicht op de naleving van de Wet op de Kinderopvang. De GGD toetst o.a. op de basiskwaliteit (pedagogiek, veiligheid en gezondheid) en op de kwaliteit van VVE (tijdsinzet, programma en scholing). De inspectierapporten zijn openbaar en te raadplegen via het Landelijk Register Kinderopvang¹³.
- De Inspectie van het Onderwijs houdt jaarlijks toezicht op het naleven van Voor- en Vroegschoolse Educatie en op de uitvoering van de wettelijke taken van de gemeenten voor de kinderopvang. Het doel hiervan is de prestaties van gemeenten te bevorderen en zo de kwaliteit verder te helpen verbeteren. De verantwoording aan de onderwijsinspectie m.b.t. VVE omvat in de kern de inzet aan de hand van de onderdelen:
 - o Voorschoolse educatie (verplicht);
 - o Inzet op gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid in het onderwijs (facultatief);
 - o Het maken van afspraken over VVE (verplicht).
- De onderwijsinspectie houdt signaalgestuurd toezicht op voorschoolse locaties en scholen met VVE. Dit volgens het onderzoekskader dat de richtlijn vormt voor de kwaliteit van uitvoering.

2.8 Monitoring

Monitoring van de inzet op VVE vindt op meerdere plekken plaats:

- JGZ registreert de gegevens van instroom, doorstroom en uitstroom van VVE. In de werkgroep VVE is dit een terugkeren gespreksonderwerp, waarbij het ook nadrukkelijk gaat om het overzicht van niet-bereik en de reden van niet deelnemen. Ook vindt er structureel een overleg plaats tussen de gemeente en JGZ om het (non)-bereik te bespreken en eventuele acties uit te zetten.
- De voor- en vroegscholen noteren en monitoren de ontwikkeling van kinderen in hun eigen kindvolgsystemen.
- Over het schooljaar 2020-2021 is een eerste VVE-monitor door BCO onderwijsadvies en -ondersteuning opgesteld. Door doelgericht samen te werken aan resultaten, wordt de inzet op VVE verhoogd en door structurele inzet op de doorgaande lijn zijn kinderen in staat een goede start te maken in groep 3. De belangrijkste aanbevelingen uit de VVE-monitor betroffen de compleetheid en representativiteit van de gegevens, het versterken van de signalering en de inzet op de doorgaande lijn en ouderbetrokkenheid en -participatie. De resultaten en de speerpunten die in de VVE-monitor benoemd zijn, zijn onderwerp van gesprek binnen de werkgroep VVE.

¹³ [Informatie over kinderopvanglocaties | Landelijkregisterkinderopvang.nl](https://www.landelijkregisterkinderopvang.nl)

3. VVE in relatie tot opvoed- en opgroeiondersteuning

Het beleidsveld VVE staat binnen het sociale domein niet op zichzelf. In dit hoofdstuk schetsen we op hoofdlijnen de relatie met ander aanbod / andere voorzieningen die zich (mede) richten op het terrein van ondersteuning op het gebied van opvoeden en opgroeien.

3.1 Zorg in Deurne, Jeugd en Gezin

Inwoners van onze gemeente kunnen bij Zorg in Deurne, Jeugd en Gezin terecht met vragen rondom ondersteuning op het gebied van opvoeden en opgroeien. Ouders, opvoeders van kinderen en jongeren zelf kunnen deze vragen laagdrempelig stellen via de website, per telefoon of de locatie van Zorg in Deurne. Ook voorziet de website in links naar onderwerpen rond o.a. positief opvoeden, gezond opgroeien en praten met je kind over moeilijke onderwerpen. Ook worden het informatieve bijeenkomsten georganiseerd rondom een bepaald thema.

3.2 Kansrijke Start

Bij een kansrijke start zijn de eerste 1000 dagen cruciaal. Bij de noodzaak om zoveel mogelijk kinderen in Nederland zo'n start te geven, past een gezamenlijke aanpak die ingebed is in het bredere preventieve gezondheidsbeleid van elke gemeente.

Als gemeenten en zorgprofessionals samen optrekken, versterken zij elkaar. In zo'n lokale coalitie werken bijvoorbeeld gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders die rond de geboorte een rol spelen, zoals jeugdverpleegkundigen, jeugdartsen, Jeugdzorg, welzijnswerk, volwassen-ggz huisartsen, verloskundigen, gynaecologen, kraamzorg- en wijkteammedewerkers samen. De gemeente wil via het project Kansrijke Start (aanstaande) kwetsbare ouders helpen zodat hun kinderen zo gezond mogelijk hun leven starten. Interventies zijn gericht op het bevorderen van een ondersteunend en stimulerend gezinsklimaat.

3.3 Kinderen met meer ondersteuningsbehoefte

Met de meeste kinderen gaat het gelukkig goed. Maar sommige kinderen hebben (tijdelijk) ondersteuning nodig in de vorm van extra ondersteuning of aandacht. We zetten daarbij in op preventie door vroegtijdige signalering en door laagdrempelige hulp te bieden dichtbij de ouder en het kind. Dit zoals wij ook eerder in paragraaf 1.4.6 hebben verwoord in het kader van onze ambities. We zien het als onze gedeelde verantwoordelijkheid om voor- en vroegschoolse partners te ondersteunen in hun educatie en aanpak ter voorkoming en vermindering van onderwijsachterstanden. Dit doen we door:

- *Samen te werken rondom onze voorschoolse voorzieningen:*
JGZ en de voorschoolse voorzieningen werken samen, zodat zij – ieder vanuit hun kerntaken - de vroegsignalering van opvoed- en opgroei problemen vanuit de vindplaatsen kunnen versterken. Dit zodat zij gezamenlijk zorg kunnen dragen voor de bevordering en bescherming van de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar¹⁴. Dit vraagt afstemming en regelmatig overleg van de kinderopvang, JGZ en de basisschool. Ook vindt hierover afstemming plaats met de gemeente Deurne, o.a. via de werkgroep VVE.
- *Inzet preventieve logopedie / taalstimulering:*
In het kader van de NPO-middelen wordt dit in het basisonderwijs ingezet in de schooljaren 2022-2023 en 2023/2024.
- *Inzet contactpersonen Zorg in Deurne:*
Binnen de gemeente Deurne vinden wij het belangrijk dat Zorg in Deurne een centrale rol speelt in de keten rondom kinderen en jeugdigen. Iedere school heeft een eigen contactpersoon binnen Zorg in Deurne. Deze medewerker kan zowel individueel met het kind als buiten de school met het gezin aan de slag gaan. Zo hebben kinderen, ouder(s)/verzorger(s) en leerkrachten een aanspreekpunt waar zij met hun vragen terecht kunnen.
Wanneer zich op meerdere ontwikkelingsgebieden en/of in de omgeving van het kind problemen voordoen vindt overleg plaats tussen ouders, school en Zorg in Deurne.

¹⁴ De samenwerkingsafspraken zijn in 2019 al opgenomen in het document 'Samenwerking voorschoolse voorziening', onderdeel van het Kwaliteitshandboek VVE, gemeente Deurne.

3.4 Sociaal Medische Indicatie (SMI)

De gemeente heeft ook een rol bij het tijdelijk ontlasten van gezinnen die door bepaalde medische of sociale omstandigheden in de knel komen en waarbij de ontwikkeling van de peuter dreigt vast te lopen. De Sociaal Medische Indicatie is een vangnetregeling van de gemeente met als doel:

- Versterken van de eigen kracht van ouders door ze ruimte te geven (voorkomen van overbelasting) om problemen in het gezin op te lossen.
- Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen in een problematische thuissituatie.
- Door laagdrempelig deze ondersteuning in te zetten, de instroom in de gespecialiseerde jeugdhulp te verminderen.

Als ouders niet in staat zijn om zelf extra opvang te organiseren, kan JGZ een sociaal medische indicatie afgeven voor (extra) kinderopvang. Deze extra kinderopvang draagt bij aan een tijdelijke verlichting van de draaglast van het gezin en biedt extra ontwikkelingsmogelijkheden voor het kind. De gemeente kan de extra kinderopvang vergoeden als uit een (medische) keuring van kind en/of ouders door JGZ blijkt dat zij daarvoor in aanmerking komen vanuit de volgende uitgangspunten:

- Sociaal medische gronden. Dit wil zeggen: lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking van de ouders waardoor deze onvoldoende of niet fulltime in staat zijn voor het kind te zorgen of als de ontwikkelingskansen van het kind hierdoor onder druk staan.
- Ouders hebben niet de mogelijkheid om zelf het kind of de kinderen binnen het gezin op te vangen of met behulp van het eigen sociale netwerk in de kinderopvang te voorzien.
- Ouder(s) moeten in Deurne woonachtig zijn.
- Ouder(s) mogen géén of beperkt recht hebben op kinderopvangtoeslag.
- Ouder(s) moeten al het mogelijke doen om de periode dat kinderopvang noodzakelijk is zo kort mogelijk is.
- We gaan hierbij dus uit van beperkingen van tijdelijke aard. In principe 3-6 maanden.

De opvang dient te gebeuren door een in het Landelijk register voor kinderopvang geregistreerde opvang.

4. Financiën

De middelen die de gemeente inzet om het beleid te realiseren zijn afkomstig uit twee verschillende bronnen. In deze paragraaf lichten we deze nader toe en gaan we in op de komende beleidsperiode.

4.1 Rijksmiddelen voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Specifiek voor jonge kinderen ontvangt de gemeente Deurne rijksmiddelen¹⁵ voor gemeentelijk onderwijs-achterstandenbeleid om een kwalitatief voorschools aanbod te kunnen bieden aan doelgroepkinderen. Deze uitkering is te besteden aan voorschoolse educatie¹⁶; aan overige activiteiten voor Primair Onderwijs (PO) leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal¹⁷; en aan afspraken over VVE met VVE-partners¹⁸.

Sinds 2019 vindt de verdeling van de onderwijsachterstandsmiddelen aan gemeenten plaats op basis van een nieuwe verdeelsystematiek gebaseerd op de jaarlijks door het CBS bepaalde achterstandsscore van elke gemeente. Deze nieuwe verdeelsystematiek gaat ervan uit dat het risico op onderwijsachterstanden te maken heeft met omgevingskenmerken. Jaarlijks ontvangen gemeenten in september de voorlopige beschikking van het jaar erop en de definitieve beschikking van het lopende jaar. Voor het eerste jaar (2023) van de komende OAB-periode ontvangt de gemeente Deurne 407.886 euro.

In hoofdstuk 1 hebben wij onze ambities verwoord. Om deze te realiseren zetten wij ons bestaande beleid en inzet voort en gaan wij deze ambities verder uitwerken in concrete plannen, afspraken en inzet. Het is daarom op dit moment nog niet mogelijk om al een overzicht op te stellen van de te verwachte kosten. Duidelijk is wel dat de besteding binnen de ontvangen specifieke uitkering zal blijven: de hoogte van de specifieke uitkering is hierin dus taakstellend.

Naast de OAB-middelen die de gemeente ontvangt, ontvangen schoolbesturen rechtstreeks van het Rijk OAB-middelen op basis van de CBS-criteria. De besturen regelen de verdeling van deze middelen zelf met hun scholen op basis van het aantal doelgroepkinderen. Vanuit de gedachte dat gemeente en onderwijs binnen dit beleidsterrein als partners opereren, vindt nadere afstemming plaats over ieders inzet.

4.1.1 Randvoorwaarden

Met betrekking tot de inzet van de OAB-middelen gelden en stellen wij expliciete randvoorwaarden:

1. De besteding van de middelen moet passen binnen de SISA-verantwoording in de jaarrekening. Het betreft hier een specifieke uitkering en dus mag het alleen voor dit doel worden ingezet.
2. We zetten alleen (nieuwe) activiteiten in die draagvlak hebben bij onze voor- en/of voerschoolse partners, waarbij onze prioriteit ligt bij de voerschoolse inzet.
3. Bij de totstandkoming van deze beleidsnota is er nog geen absolute duidelijkheid over de opzet en het budget voor de OAB-periode vanaf 2023. Pas nadat wij hier duidelijkheid over verkregen hebben, kunnen wij de in deze beleidsnota gestelde kaders en ambities verder uitwerken. Dit met inachtneming van het subsidieplafond dat wij vaststellen op de hoogte van de door ons te ontvangen specifieke uitkering OAB.

4.1.2 Subsidieregeling Voerschoolse Educatie Deurne

In 2019 is door de gemeente Deurne de 'subsidieregeling Voerschoolse Educatie Deurne' opgesteld. Voor subsidie op basis van deze regeling komen uitsluitend geregistreerde kindercentra in de gemeente Deurne in aanmerking. De regeling beoogt kinderen met een mogelijke (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kinderen zonder achterstand naar groep 3 kunnen. Het college stelt jaarlijks voor 1 september bij besluit een subsidieplafond en de bijbehorende verdeelwijze vast. Momenteel doen de volgende partners een beroep op deze subsidieregeling: Spring kinderopvang, Kinderdagverblijf Puk, Kinderopvang Eige Wijzz en Kinderopvang Kids&zo.

¹⁵ Via het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

¹⁶ Wet op het Primair Onderwijs (WPO), artikel 166

¹⁷ WPO, artikel 165

¹⁸ WPO, artikel 167

Naar aanleiding van de huidige ontwikkelingen binnen het werkveld VVE gaan wij bekijken of en op welke wijze de subsidieregeling bijgesteld dient te worden. Als hiervan sprake is pakken wij dit in het eerste halfjaar van 2023 op, zodat een (mogelijk) nieuwe regeling per 2024 van kracht kan zijn.

4.2 Tegemoetkoming voor ouders in de kosten van peuteraanbod

De gemeentelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de financiering is verschillend ten opzichte van diverse groepen ouders¹⁹. Voor de gemeente is het van belang om onderscheid te maken tussen ouders op basis van twee dimensies:

- Wel of geen ouder(s) van een doelgroepkind;
- Ouder(s) met of zonder recht op kinderopvangtoeslag.

Type ouder	Ouders van een VVE-doelgroeppeuter	Ouders van een reguliere peuter
Geen recht op kinderopvangtoeslag	Aangewezen op de gemeente voor financiering van zowel het reguliere als het aanvullende VVE-gedeelte.	Aangewezen op de gemeente voor financiering.
Wel recht op kinderopvangtoeslag	Financiering verloopt voor het reguliere gedeelte via de belastingdienst, het aanvullende VVE gedeelte via de gemeente.	Financiering verloopt via de Belastingdienst.

In het geval dat de ouder aantoonbaar geen recht heeft op kinderopvangtoeslag, stelt de aanbieder van het (VVE)peuteraanbod vast welke inkomensafhankelijke bijdrage deze ouder dient te betalen. Dit op basis van de adviestabel ouderbijdrage peuterwerk, die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hiervoor jaarlijks opstelt. Vervolgens vindt verrekening plaats tussen de aanbieder en de gemeente op basis van afspraken die zij hierover gemaakt hebben. Hiervoor is op de gemeentelijke begroting voor 2023 e.v. een bedrag van € 51.000,- opgenomen.

¹⁹ De coalitiepartijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie hebben in het coalitieakkoord 2021-2025 een fundamentele herziening van de kinderopvangtoeslag aangekondigd.

Bijlage 1: wettelijk kader

Het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) wordt gekaderd door de eisen uit de wet op het Primair Onderwijs (WPO, artikelen 165 - 168), (aanpassingen op) de wet Kinderopvang (WKO) en Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB).

Gemeenten in Nederland zijn wettelijk verantwoordelijk voor het organiseren van voldoende en een gespreid aanbod aan voorschoolse educatie²⁰. Om de voor- en vroegschool goed op elkaar aan te laten sluiten zijn de kinderopvang, het onderwijs en de gemeente gezamenlijk aan zet. In overleg met schoolbesturen en kinderopvangpartners maken gemeenten afspraken over deelname, aanbod, segregatie, resultaten etc.²¹.

Daarnaast kunnen²² gemeenten het onderwijs (financieel) ondersteunen om onderwijsachterstanden in de schoolse periode te verminderen²³. Het tegengaan van (taal)achterstanden vraagt dus samenwerking van meerdere partijen die betrokken zijn bij kinderen met een (risico op) (taal)achterstand.

De financiering van het onderwijsachterstandenbeleid loopt langs twee wegen: de gemeenten ontvangen een budget en de schoolbesturen ontvangen een budget. Dit budget wordt sinds 2019 vastgesteld op basis van een nieuwe verdeelsystematiek²⁴.

Er is sprake van recente landelijke ontwikkelingen die vragen om mogelijke aanpassingen in het gemeentelijke beleid. In verband hiermee noemen wij en hebben wij rekening gehouden met:

- De nieuwe verdeelsystematiek voor het vaststellen van OAB-budgetten voor gemeenten en onderwijs (van gewichtenregeling naar CBS-rekenmodel) vanaf 1 januari/1 augustus 2019;
- De aangescherpte kwaliteitseisen voor de voorschoolse educatie/kinderopvang (o.a. wet IKK);
- De urenuitbreiding naar 960 uur voorschoolse educatie vanaf 1 augustus 2020;
- De inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach in de voorschoolse educatie vanaf 1 januari 2022;
- De extra aandacht voor resultaatafspraken vanuit de Onderwijsinspectie en het verdwijnen van de CITO-kleutertoetsen;
- Het Nationaal Programma Onderwijs en de rol van de gemeente daarin²⁵;
- Zaken die mogelijk voortkomen vanuit het nieuwe regeerakkoord.

²⁰ Wet op Primair Onderwijs (Wpo), artikel 166

²¹ Wpo, artikel 167

²² Zoals wij eerder verwoord hebben, ligt onze prioriteit bij de voorschoolse inzet

²³ Wpo, artikel 165

²⁴ <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-onderwijsachterstanden>

²⁵ <https://www.nponderwijs.nl/gemeenten>

Bijlage 2: lijst van gebruikte afkortingen en toelichting begrippen

Doelgroepkind:	Een kind wat een ontwikkelingsachterstand kan hebben op het gebied van taal of in de bredere ontwikkeling zoals sociaal-emotionele ontwikkeling, omdat kinderen opgroeien in een andere taalomgeving en/of een omgeving waar weinig of geen stimulerende (taal)begeleiding is.
GGD:	Gemeentelijke GezondheidsDienst. Zij voeren de inspecties uit op basis van de Wet Kinderopvang in de voorschool.
Het Rijk:	De Rijksoverheid, specifiek het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).
JGZ:	Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-12 jaar. De JGZ 0-4 jaar is verantwoordelijk voor de afgifte van een VVE-indicatie. In de gemeente Deurne was de JGZ eerder ondergebracht bij De Zorgboog. Sinds januari 2021 maken zij echter deel uit van GGD-Brabant Zuidoost.
Kindvolgsysteem:	Een systeem waarmee je de ontwikkeling van individuele kinderen en een groep kinderen in kaart kunt brengen. Om de effecten van VVE te kunnen monitoren zijn vier onderdelen verplicht: taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotioneel.
Monitor:	De gemeente monitort het bereik en toeleiding, de ontwikkelingen van de kinderen en de resultaatafspraken. Op grond van de resultaten van de monitor worden vervolgafspraken gemaakt met de voor- en vroegscholen en JGZ 0-4 jaar.
Ouderbetrokkenheid:	De betrokkenheid van ouders bij de opvoeding en het onderwijs van hun kind, zowel thuis als op school. Er is sprake van ouderbetrokkenheid als uit het gedrag van ouders blijkt dat zij zich (mede)verantwoordelijk voelen voor de schoolontwikkeling van hun kinderen. Onder ouderbetrokkenheid valt ook de ouderparticipatie, de actieve deelname van ouders aan schoolactiviteiten of door te participeren in de medezeggenschapsraad (MR).
Portal:	Het systeem van de JGZ waarin de instroom, doorstroom en uitstroom wordt geregistreerd.
Regulier kind:	Een kind dat zonder VVE indicatie de voor- of vroegschool bezoekt.
Resultaatafspraken:	Om een stimulans te geven aan de kwaliteit en de opbrengsten van voor- en vroegschoolse educatie, naast het realiseren van een zo groot mogelijk bereik, is het van belang dat gemeente en schoolbesturen afspraken maken over de resultaten die met VVE worden nagestreefd. Door doelgericht samen te werken aan resultaten, wordt de kwaliteit verhoogd en wordt structureel ingezet op de doorgaande lijn.
SMI:	Sociaal Medische Indicatie is een regeling bedoeld voor ouders in specifieke situaties zoals langdurige ziekte van ouders en/of complexere gezinssituaties, die niet in de mogelijkheid zijn zelf extra opvang te organiseren. JGZ of Zorg in Deurne kunnen dan een sociaal medische indicatie afgeven voor (extra) kinderopvang. Deze extra kinderopvang draagt bij aan een tijdelijke verlichting van de draaglast van het gezin en biedt extra ontwikkelingsmogelijkheden voor het kind.
VE:	Kinderen vanaf 2,5 jaar met een (risico op een) onderwijsachterstand door omgevingskenmerken kunnen voorschoolse educatie volgen. Peuters zijn dan

spelenderwijs bezig met taal, voorbereidend rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden. Door voorschoolse educatie op de kinderopvang kunnen deze kinderen een betere start maken op de basisschool.

VVE-indicatie:	Kinderen die een Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie-indicatie hebben, zijn kinderen waarvoor de JGZ op basis van door de gemeente vastgestelde criteria een indicatie heeft afgegeven. Deze indicatie kan worden afgegeven omdat het kind extra ondersteuning nodig heeft op de kinderopvang m.b.t. bepaalde ontwikkelingsgebieden, bijvoorbeeld taalontwikkeling.
Voorschool:	Een voorschool is een kinderdagverblijf (incl. peuteropvang) dat VVE aanbiedt. Ook kinderen zonder (taal)achterstand kunnen naar de voorschool. De voorschool betreft de periode van 2-4 jaar.
Vroegschool:	Vroegschoolse educatie is voor kleuters uit groep 1 en 2 van de basisschool. Kinderen kunnen op een speelse manier in de kleuterklassen van de basisschool een -achterstand inhalen, voordat ze aan groep 3 beginnen. De basisschool is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie.
VVE:	Voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Voor- en vroegschoolse educatie betreft de periode van 2 tot 6 jaar. Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen. De VVE-methoden richten zich op meerdere ontwikkelingsgebieden tegelijk. Kinderen zijn bezig met tekenen en zingen, zij doen spelletjes, spelen buiten, luisteren naar verhalen en praten hierover met elkaar. De volgende ontwikkelingsgebieden krijgen aandacht in de VVE: • Taalontwikkeling: hierbij gaat het bijvoorbeeld om het vergroten van de woordenschat. • Beginnende rekenvaardigheid: het leren tellen, leren meten en de oriëntatie in ruimte en tijd. • Motorische ontwikkeling: er is aandacht voor het ontwikkelen van grove en fijne motoriek. • Sociaal-emotionele ontwikkeling: het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en het samen spelen en werken.